

Vj-96/2007/004.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Dalkia Energia Zrt.** kérelmező összefonódás engedélyezése iránti kérelmére indult eljárásban, amelyben további ügyfélként részt vett a **Kipcalor Energetikai Kft.** Budapest – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

A Versenytanács engedélyezi, hogy a Dalkia Energia Zrt. irányítást szerezzen a Kipcalor Energetikai Kft. felett.

A határozat felülvizsgálatát az ügyfelek a kézbesítéstől számított harminc napon belül kérhetik a Fővárosi Bírósághoz címzett, de a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtandó keresettel.

I n d o k o l á s

I.

A kérelmezett összefonódás

- 1) A Dalkia Energia Zrt. (a továbbiakban: Dalkia Zrt.) 2007. május 23-án Üzletrész Adásvételi Szerződést kötött a Kipcalor Energetikai Kft. (a továbbiakban: Kipcalor Kft.) üzletrészei 100 százalékanak megvásárlására.
- 2) A Dalkia Zrt. 2007. június 13-án benyújtott kérelmében az 1) pont szerinti tranzakcióhoz – mint vállalkozások összefonódásához – a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a

továbbiakban: Tpv.) VI. fejezetének rendelkezései alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélyét kérte.

II.

Az összefonódás résztvevői

A Kipcalor Kft.

- 3) A Kipcalor Kft. fő tevékenysége kazánokkal és/vagy gázmotorokkal kapcsolatos hő- és villamosenergia termelése az ország több településén, köztük Budapesten és Pécsen.
- 4) A Kipcalor Kft. 2006. évi nettó árbevétele 2,8 milliárd forint volt. Részesedése az országos villamosenergia termelésből 0,1 százalék körüli, a hőtermelés esetében Budapesten és Pécsen egyaránt 0,4 százalék. A Kipcalor Kft. irányítási joggal rendelkezik a Kipcalor-Építő Épületgépészeti Kft. (a két vállalkozás a továbbiakban együtt: Kipcalor-csoport) felett, amely 2006. évben nem ért el nettó árbevételt.

A Dalkia-csoport

- 5) A Dalkia Zrt. a franciaországi Dalkia International SA által irányított vállalkozás-csoport (a továbbiakban: Dalkia-csoport) tagja.
- 6) A Dalkia-csoport magyarországi tagjai közintézmények, lakóépületek, irodaházak és ipari létesítmények infrastrukturális szolgáltatásait – főként a hőszolgáltatást – biztosítják, a feltételek kialakítása mellett a folyamatos üzemeltetést is ellátva. A Dalkia-csoport hőszolgáltatást és/vagy hőtermelést az ország több településén végez. Ezen települések közül a Kipcalor Kft. csak Pécsen és Budapesten van jelen. A Dalkia-csoport tagjai által Pécsen termelt hőenergiát gyakorlatilag teljes egészében a Dalkia-csoport és Pécs Város Önkormányzata által közösen irányított PÉTAV Kft. értékesíti. A PÉTAV Kft. részesedése Pécs hőenergia szolgáltatásából 37,5 százalék.

A Dalkia-csoport részesedése a hőtermelésből Budapesten mintegy 3 százalék. A Dalkia-csoport által a hőtermeléshez kapcsolódóan, illetve a Pécsen lévő biomassza tüzelőanyag felhasználásával termelt villamosenergiát az adott településen tevékenykedő villamosenergia-szolgáltató vállalkozás vásárolja meg.

- 7) A Dalkia-csoport tagjainak 2006. évi együttes nettó árbevétele – az egymás közötti forgalom nélkül – mintegy 30 milliárd forint volt. A Dalkia-csoport külföldön honos tagjai a Magyar Köztársaság területén 2006. évben nem értek el nettó árbevételt.
- 8) A Dalkia-csoport részesedése az országos villamosenergia termelésből nem éri el a 3 százalékot.
- 9) A Dalkia International SA két egyaránt franciaországi vállalkozás, a Veolia Environnement SA (a továbbiakban: Veolia) és az Electricité de France (a továbbiakban: EdF) közös irányítása alatt áll.
- 10) A Veolia által irányított Veolia-csoport Magyarországon kizárólag olyan tevékenységeket folytat (víz-csatornaszolgáltatás, hulladékgazdálkodás), amelyek semmilyen formában nem kapcsolódnak a Kipcalor Kft. tevékenységéhez.
- 11) Az EdF által irányított EdF-csoport magyarországi tagjai:
 - a Budapesti Erőmű Rt., amely Budapesten lévő erőműveiben villamos és hőenergia termeléssel foglalkozik, részesedése az országos villamosenergia termelésből 4,5 százalék.
 - a Dél-magyarországi Áramszolgáltató Rt. (a továbbiakban: DÉMÁSZ), melynek részesedése az országos villamosenergia szolgáltatásból nem éri el a 15 százalékot.

III.

A hő- és a villamosenergia-szolgáltatás egyes sajátosságai

- 12) A hőpiac szolgáltatói oldalán jellemzően két szereplő van jelen: a hőtermelő és a hőszolgáltató. A két tevékenység végzése nem szükségszerűen válik ketté, az esetek többségében a hő szolgáltatója rendelkezik saját hőtermelő kapacitással is. A hőtermelő, amennyiben ő maga nem szolgáltató is egyben, az általa előállított hőenergiát a hőszolgáltató részére vagy ipari fogyasztó részére értékesíti.
- 13) A hőszolgáltatás vezetékes szolgáltatás, ahol egyszerre csak egy szolgáltató szolgáltat, kizárt a szolgáltatók közötti verseny. A hőszolgáltatást igénybe vevő egyéni fogyasztók és ipari fogyasztók számára azonban léteznek helyettesítő fűtési rendszerek. Sok fogyasztó állította/állítja át fűtési rendszerét távhőről más alternatív fűtési módokra. A leválás anyagi ráfordítással is jár, amely nehezíti a helyettesítést, de meg nem akadályozhatja. Minden fűtésrendszeri változtatás beruházást igényel, a fűtési rendszerek (így a szolgáltatások) helyettesíthetősége a technikai megvalósíthatóságtól függ. Amennyiben a fűtési rendszer alkalmas az átállásra, a távfűtési szolgáltatások helyettesíthetők más szolgáltatásokkal.
- 14) A hőszolgáltató rendszerek helyi jellegűek, nincsenek országosan vagy akár regionálisan egységes rendszerbe összekapcsolva. Jelentős eltérések vannak a hőforrásokban, a felhasznált tüzelőanyag fajtáiban, eltérőek a szolgáltatott hő műszaki paraméterei és jelentős különbségek vannak a szolgáltatás műszaki feltételei között is. A hőt az előállítás helyétől nem lehetséges nagyobb távolságra eljuttatni (hővesztesség lép fel), azt a fűtőműtől vagy villamos energiával kapcsoltan hőt is termelő erőműtől csupán néhány tíz kilométeres távolságra lehet ésszerűen szállítani és értékesíteni. A villamos áram terméket ezzel szemben az előállítás helyétől akár több száz kilométeres távolságra is lehet szállítani, az országos összefüggő távvezetéki rendszeren.

IV.

Az engedélykérési kötelezettség

- 15) A Tpv. 23. § (1) bekezdés b) pontja értelmében vállalkozások összefonódása jön létre, ha egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen közvetlen vagy közvetett irányítást szerez egy tőle független másik vállalkozás felett. A Tpv. 23. § (2) bekezdés a) pontja szerint közvetlen irányítással rendelkezik egy vállalkozás vagy több vállalkozás közösen, ha a másik vállalkozás többségi szavazati jogot biztosító üzletrészeivel rendelkezik. A Tpv. 23. § (3) bekezdése alapján közvetett irányítással rendelkezik a vállalkozás azon vállalkozás felett, amelyet az általa irányított vállalkozás irányít, vagy vállalkozások közösen irányítanak.
- 16) Az 1) pont szerinti üzletrész-vásárlással a Dalkia Zrt. egyedüli közvetlen irányítást szerez a Kipcalor Kft. felett, ami az előzőek alapján vállalkozások összefonódásának minősül. Megjegyzi a Versenytanács, hogy az 1) pont szerinti üzletrész-vásárlás egyben a Veoila és az EDF Sinesco Kft. feletti közös közvetett irányításszerzéseként is vállalkozások összefonódásának minősül.
- 17) A Tpv. 26. § értelmében:
- (1) Érintett vállalkozások az összefonódásban közvetlenül és közvetetten részt vevő vállalkozások.
 - (2) Közvetlen résztvevők azok, akik között az összefonódás létrejön.
 - (3) Közvetett résztvevőknek minősülnek azon vállalkozáscsoport [15. § (2) bekezdés] további tagjai, amelybe a közvetlen résztvevő tartozik.
 - (4) A közvetett résztvevők körének meghatározása során figyelmen kívül kell hagyni azt, akinek az irányítási joga az összefonódás következtében megszűnik.
 - (5) Érintett vállalkozáscsoport a (2) bekezdés szerinti valamely közvetlen résztvevő és az ahhoz a (3) és (4) bekezdés szerint kapcsolódó közvetett résztvevők együttese.
- 18) Az előzőek alapján az összefonódás közvetlen résztvevőjének minősül
- a közvetlen egyedüli irányítást szerző Dalkia Zrt.

- a közvetett közös irányítást szerző: Veoila és az EdF, valamint
- az irányítás(uk) alá kerülő Kipcalor Kft.

mire tekintettel a Tpv. 24. § (1) bekezdése szerinti érintett vállalkozás-csoportnak

- a Dalkia-csoport
- a Veoila-csoport
- az EdF-csoport, valamint
- a Kipcalor-csoport

minősül.

- 19) A 18) pont szerinti vállalkozás-csoportok – Tpv. 27. § szerint számított – együttes 2006. évi nettó árbevétele meghaladta a 15 milliárd forintot, ezen belül több, mint kettő az 500 millió forintot, ezért a vizsgált összefonódáshoz a Tpv. 24. § (1) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal engedélye szükséges.

V.

Az engedélyezés

- 20) A Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján a Gazdasági Versenyhivatal nem tagadhatja meg az engedélyt, ha az összefonódás nem hoz létre, vagy nem erősít meg olyan gazdasági erőfölényt, amely akadályozza a hatékony verseny kialakulását, fennmaradását, vagy fejlődését az érintett piacon (Tpv. 14. §).
- 21) Az összefonódással érintett piac(ok)nak minősülnek mindazok, amely(ek)en az összefonódás valamely (akár közvetlen, akár közvetett) résztvevője piaci tevékenységet fejt ki, melyek tekintetében a Versenytanács az összefonódás horizontális-, vertikális-, portfólió-, és konglomerátum hatásait vizsgálja a Gazdasági Versenyhivatal Elnökének és a Versenytanács Elnökének 1/2003. sz. közleményében (a továbbiakban: Közlemény) foglaltak szerint.
- 22) A Versenytanács a Kipcalor-csoport tevékenységéből adódóan a hő- és a villamosenergia piacot vizsgálta részletesen. Ezek tekintetében
- a) az érintett árupiac (Tpv. 14. § (2) bekezdés) szempontjából
 - a villamosenergiának nincs ésszerű helyettesítő áruja;

- a hőnek ugyan elvileg lehet (lásd 13. pont), de az esetleges ésszerű helyettesíthetőség részletes vizsgálatát a Versenytanács nem látta szükségesnek, mert a később részletezettek szerint a szűkebb (csak a hőt) magában foglaló piac feltételezése mellett, sem jelentkeznek káros versenyhatások;
 - b) az érintett földrajzi piac (Tpvt. 14. § (3) bekezdés)
 - a villamosenergia esetében Magyarország egész területe;
 - a hőnél azonban - figyelemmel a korlátozott szállíthatóságra (lásd 14. pont) - legfeljebb egy-egy település.
- 23) A Dalkia- és a Kipcalor-csoport azonos tevékenysége a villamosenergia termelés, valamint a hőtermelés és szolgáltatás (a továbbiakban együtt: hőtermelés).
- 24) A hőtermelés esetében Budapest és Pécs az a település, ahol a Dalkia- és a Kipcalor-csoport is jelen van. A Kipcalor-csoport elhanyagolható mértékű piaci részesedése alapján azonban egyik településen sem valószínűsíthetők káros horizontális hatások a hőtermelés tekintetében.
- 25) A villamosenergia esetében az összefonódásnak szintén van horizontális hatása, ami azonban a Dalkia- és a Kipcalor-csoport együttesen 3 százalék alatti piaci részesedése mellett nem ad alapot versenyaggályokra.
- 26) A Dalkia- és a Kipcalor-csoport viszonylatában vertikális és portfólió hatással nem kell számolni.
- 27) Az összefonódás lehetséges versenyhatásainak értékelésekor nem lehet eltekinteni attól, hogy annak révén a Kipcalor-csoport az EDF és a Veolia közös közvetett irányítása alá kerül.
- 28) Az EDF-csoportba tartoznak olyan vállalkozások, amelyek végeznek villamosenergia- és hőtermelést.
- Hőtermelést Budapesten a Budapesti Erőmű Rt. mellett a Kipcalor-csoport is végez, piaci részesedése azonban elhanyagolható, így káros horizontális

hatással sem kell számolni. A Budapesti Erőmű Zrt-vel kapcsolatosan vertikális és portfólió hatással nem kell számolni.

- A DÉMÁSZ, mint villamosenergia vásárló tekintetében kizárólag vertikális hatással kell számolni, azonban az országos forgalomból való részesedése alapján ennek káros hatásai nem lehetnek.

- 29) A Veolia-csoport magyarországi tagjai nem végeznek olyan tevékenységet, ami horizontális-, vertikális- vagy portfólió hatást eredményezhetne.
- 30) A Kipcalor-csoport piaci részesedése alapján konglomerátum hatással sem kell számolni.
- 31) Mindezekre tekintettel a Versenytanács a Tpv. 77. § (1) bekezdése szerinti határozatában az összefonódást – a Tpv. 71. § (2) bekezdés alapján előterjesztett vizsgálói jelentésben foglalt indítvánnyal egyezően – engedélyezte.
- 32) A Versenytanács a Közleményben foglaltak alapján alkalmazhatónak ítélte a Tpv. 63. § (3) bekezdés ac.) pontját, amely szerint a határozatot 45 napon belül kell meghozni, amennyiben az engedély a Tpv. 30. § (2) bekezdése alapján nyilvánvalóan nem tagadható meg, mely esetben az eljárási díj a Tpv. 62. § (1) bekezdése szerint kettőmillió forint.

VI.

Eljárási kérdések

- 33) A kérelmező az eljárás megindításakor a kettőmillió forintos eljárási díjat leróta, ezért az eljárási díj megfizetéséről a jelen határozat nem rendelkezik.

- 34) A Versenytanács határozatát – a Tpvt. 73. § (1) bekezdése alapján – tárgyaláson kívül hozta meg.
- 35) Az ügyfeleket megillető jogorvoslat a Tpvt. 83. § (1)-(2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2007. július 12.